

ZPRAVODAJ ŠRÁMKOVY SOBOTKY

Č e r v e n 1 9 6 6

Roč.III. - čís.6

František S o u k a l

S o b o t e c k é p í s n i č k y

XV.

Mám chaloupku v Stéblovicích,
hezkou jako klec,
má jen okno vytlučená
i dřevou pec.

O to já si ale starost
velkou nedělám,
aspoň pořád v celém domě
provětráno mám.

Mám chaloupku v Stéblovicích,
volný jsem jak pták,
rád bych se chtěl letos ženit,
ale nevím jak.

Každá panna vymlouvá se,
i ta nejchudší,
že prý by jí nafoukalo
u mne do uší.

X. Š R Á M K O V A S O B O T K A

" A p ř e c e k l a s i k o v é ! "

aneb

L e t o s b u d e t e s p o k o j e n i !

Šrámkova Sobotka je už přede dveřmi, zrovna na dosah ruky. Je kolem ní spousta shánění, starostí - a také řečí. A už také výtek: Plakáty, s nimiž je letos, jak se zdá, spokojenost, se někde liší v datech i v samých pořadech od pozvánek. Omlouváme se. Platí pozvánky, hlášení soboteckého rozhlasu a zvláštní oznámení ve městě. Museli jsme totiž z mnoha důvodů dát plakáty do tisku dříve než obvykle a zatím se staly - ne z viny pořadatelů - menší změny. Na štěstí prospěly věci a obecnostvo si přijde rozhodně na své. Sobotecké určitě. Vždyť jsme na ně a na jejich připomínky především mysleli, když jsme sjednávali program a hledali náplň X.Šrámkovy Sobotky. "Pročpak přednášíte stále ty nové básníky a dokonce cizí, proč ne ty naše staré, kterým dobře rozumíme?", slyšeli jsme od návštěvníků poetických odpolední. A tak letos budete mít své, přátelé. Na poetickém odpolední v neděli 3.července vám budou vybráni recitátoři z Východočeského kraje i z Prahy přednášet ty naše staré, známé básníky: Machara, Čelakovského; Máchu, Havlíčka, Čecha. Studují je pilně a dokonce s herci a režiséry.

I pracovníci Památníku národního písemnictví z Prahy přijedou v pondělí 4.července do Sobotky s pořadem z díla Jana Nerudy. Účinkovat budou herci v Sobotce dosud neznámí: Drahomíra Fialková, Roman Hemala a Alfréd Strejček. Snad si dá říci i starý klavír ve spořitelně a poddá se ten večer muzikantu tak znamenitému, jakým je hudební skladatel Zdeněk Zahradník.

Na vystoupení před Šolcovým statkem si děvčata ze Šrámkova studia dala šit zbrusu nové šaty, které se jistě budou všem líbit stejně jako recitace děvčat.

"Zase nic pro nás", říkali si po devět let u stolů na Syrovandě, u Turisty, na Poště i v Besedě. "Pročpak není jednou na programu tanec, zpěv, hudba a co také jednou národní písně?" Právě pro vás, přátelé, vystoupí ve čtvrtek 7.července v sokolovně slavná Maringotka. Mladí herci za vedení manželky E.F.Buriana Zuzany Kočové budou hrát, tančit, a zpívat "Bosorku", příběh inspirovaný lidovou poezií. A nakonec to nejlepší: v pátek 8.července se v sokolovně všechno roztančí a rozezpívá, až začne program Čsl.státního souboru písní a tanců. Opatřte si vstupenky včas, o tento program je velký zájem, soubor s ním vystupoval na velkém zájezdu v USA.

Můžete se všichni také zúčastnit celodenního autokarového zájezdu za K.J.Erbenem a za barokem, který povede prof.Václav Kamelský, příhlášky přijímá Jindřiška Slavíková. Stejně tak vás zveme i na odpolední výlety po stopách války roku 1866, které povede pplk.M.Hataš.

V OUNZ uvidí Sobotka některá dosud nevystavovaná díla Josefa Mánesa včetně jeho prací pro naše město. A kdo by se rád nepodíval do Šolcova statku na kroje, betlémy a lidové figurky z Českého ráje?

Pořadatelstvo letos přihlédlo i k výtce, že "ty přednášky univerzitních profesorů jsou jen dopoledne pro učitele". Jinak to z časových důvodů nejde, ale jednu z nejlepších - o klasickém a moderním výtvarném umění s krásnými diapositivy, jsme přeložili na neděli 3.července v 19.30 večer v sále spořitelny.

A tak se těšíme, milí sobotečtí přátelé, že budete programy letošní Šrámkovy Sobotky navštěvovat alespon tak, jako nezávň filmový festival nebo Vinetoua. Buďte určitě hezky a ani deky a deštníky si nemusíte brát, až půjdete na "humprechtské nokturmo". To bude jeden z nejhezčích programů, připravený k letošnímu výročnímu jubileu našeho zámku.

Vstupné na pořady ve spořitelně je jen 3.-Kčs, na večery v sokolovně 5.- až 8.-Kčs a na některé pořady můžete jít úplně zdarma.

A tak tedy na shledanou v neděli 3.července v 8.30 na zahájení X. Šrámkovy Sobotky, kdy promluví národní umělkyně Jarmila Glazarová. A na shledanou i na všech dalších pořadech!

A vy "přespolní", nejste-li ještě přihlášení, učňte tak obratem!

VÍRA V KLASIKY A HISTORICKÁ PRAVDA

(K letošní výstavě ve zdrav.středisku)

Mnohý návštěvník současných výstav a čtenář odborných časopisů o moderním výtvarném umění musí mít velmi tísnivý dojem, očne-li se mezi klasiky minulého století, jak je na příklad ukazuje expozice Národní galerie. Jako by to ani nebylo dílo lidí, kteří žili jen půl století před námi - tak se zdá vzdálené a cizí. Ostatně stačí vzpomínka na výstavy a problémy před deseti lety, kterým jsme sami přikládali důležitost a časový význam. Proč a odkud toto nečekané zapomnění? Víme to dobře: z touhy po podívané a novotách.

Nechceme naříkat na změnu nazírání, na ztrátu uměleckého pochopení kauzality věcí a na nezájem o jejich uplatňování ve výtvarném díle, nebudeme analyzovat přítomnou změnu perspektivy člověka, s jejímiž promě-

nami zanikla v minulosti i větší kultura než bylo 19. století, např. Egypt, Kréta, Řecko, Řím či Byzanc. Konec této každé epochy provázela nouzeta, nezáměr a zesměšnění předešlé víry (stejně jako konec gotiky, renesance či baroka). Naproti tomu víme o periodické touze lidstva po klasických hodnotách právě přítomnou dobou překonaných.

A přece se cítíme šťastní při setkání s klasikem. Kresba Josefa Mánesa má v sobě celý kosmos jeho duše; aristokratičnost jeho ducha manifestuje subtilní čára, lásku k přírodě jeví každý pohyb linie ohledávající skutečností tvar, poučenost a znalost krajiny, dokumentuje výběr námětu a jeho celkové zpracování. A navíc z obrazu vychází podivný rytmus, melodie celého kresebného organismu. Samotné přitlačování a uvolňování čáry má svůj zvuk a hudebnost. Mánesovo dílo k nám hovoří sice jako z jiného světa, ale poezií, slovanstvím a duševní něhou, která se nám zdá cizí a mnohým již i zbytečnou. Mánesovo dílo je museem uměleckých ctností.

Věříme však i umění současné doby a máme je rádi a chápeme jeho naléhavost. Jsme si vědomi toho, že historie a kritika, pracuje-li podle starého systému, vše pochopí, ale nic nevysvětlí. Nová nazírací metoda sice vše vysvětlí, ale nic nechápe a nemá otevřené srdce pro nic, co je pokládáno za překonané.

Připomínáme si klasiky a ptáme se přítomné doby... Čeká ji stejný osud jako dobu Mánesovu. Přejeme jí, aby jednou budoucí pokolení se k dnešní tvorbě vracelo s takovou něhou a s pocitem lítosti nad jejím odchodem, jako to činíme dnes my, když se tu v Šobotce skláníme před dílem Mánesovým.

Dr. František Dvořák

O SVĚTSKÝCH A NÁBOŽENSKÝCH MOTIVECH V LIDOVÉM UMĚNÍ

(K výstavě v Šolcově domě)

Lidové umění, které máme dnes k dispozici, které obdivujeme a milujeme, sahá nejhluběji do 17. století. Starší památky se nám nezachovaly a pravděpodobně sotva existovaly v podobě, kterou dnes nazýváme lidovou. Třídy nebyly ještě tak jasně diferencovány, i když byli chudí a bohatí, páni a kmáři. Ti nahoře měli deset truhel, ti dole jednu. Paní hraběnky měly šaty z aksamitu a hedvábí, vyšíváné zlatem; měštky a venkovanky z plátna a kanafasu a zlotpu nit nahrazovaly žlutým hedvábíčkem. To, s čím dnes můžeme manipulovat v lidovém umění, patří převážně do doby pobělohorské; to také vysvětluje přemíru náboženských motivů, inspirovaných a podporovaných církví. Toto umění však tvořili z devadesáti procent prostí lidé, samoukové, kteří měli před očima barokní umění. Dnes nemůže být sporu, že tak zvané vysoké barokní umění bylo jakýmsi vzorem pro lidové sochaře a malíře, ale je stejně nesporné, že je adaptovali svému vkusu a možnostem, zjednodušili, zlidštili a zesvětštili. Nejmarkantnějším příkladem mohou být jesličky neboli betlémy, kde se svatá rodina očividně přibližuje skutečné lidové rodince. Ale půvab a závažnost jesliček je v množství figurek, zvaných daráci, které nemají organický sled ani náboženský vztah k hlavnímu ději. Všechny ty selky, vandrovníci, učnové, školáci, honáci, mlynáři atd. jsou známí sousedi, oblečení tak, jak chodí doma, někdy i lépe, asi jako kdyby šli do kostela nebo do města. A samo město Jeruzalém? Velmi často to jsou kulisy, známé z okolních měst: náměstí s radnicí, řada domů s podloubím, kovárna, krámky a vše, co tam patří. Civilismus a řeckli bychom historická dokumentace jde tak daleko, že do jesliček bývají vsunuty i žertovné scénky, přímo výjevy z frašek. Lidový umělec zná jen přítomnost, která zaplňuje celé jesličky, a pohádku, kterou zastupuje právod orientálních králů. Tak vzniká poetická směsice s hlubokým eticko-mysteriozním obsahem. Je to zobrazení nábožensky podaného

faktu, který nepřestal mít smysl věčného zrození a oběti pro jiné.

Betlémy k nám přišly poměrně brzy. Přinesli je jejich zakladatelé, františkánští mniši, kteří je stavěli původně v kostelích. Český a moravský lid v nich našel velké zalíbení a útěchu a přenesl si je do soukromí. A tak vedle lidových sochařů, malířů, hrnčířů a vyšivaček se objevují i betlemáři. Severočeští betlemáři pracovali výlučně ve dřevě a jejich figurky jsou trojrozměrné. Pro nás jsou dnes jesličky důležitým kulturně-historickým dokumentem o době, ve které vznikaly.

N.Melniková-Papoušková

J E S O B O T K A M Ě S T E M ?

Otiskujeme odpověď ONV v Jičíně na žádost o přiznání titulu městský národní výbor pro MNV Sobotka. K celé otázce se ještě vrátíme.

Okresní národní výbor v Jičíně - odbor pro vnitřní věci.

Vyjádření k žádosti o přiznání titulu Městský národní výbor.

K Vaší žádosti o přiznání titulu městského národního výboru zaslané VČ-KNV v Hradci Králové, bylo radou ONV v Jičíně podáno následující vyjádření:

Sobotka po sloučení má sedm osad a to Čálovice, Lavice, Sobotka, Spyšová, Stankova Lhota, Stéblovice a Zajakury, při čemž se celkový počet obyvatel pohybuje kolem 2.500 obyvatel.

Samotná část Sobotky má 1.978 obyvatel. Ostatní části jsou malé samostatné osady, vesnického typu se zemědělskou výrobou. Rovněž Sobotka je výhledově počítána jako správní středisko zemědělské výroby.

V Sobotce jsou 4 malé závody a sice Poděbradské sklárny, Stavební izolace, Středočeská Prefa /správně Fruta - pozn.red./, Turnovské brusírny. Podnik Rozvoj má zde dvě provozovny a Komunální služby 12 provozoven. V místě je Základní devítiletá škola, Mateřská škola, Zdravotní středisko OUNZ s jedním obvodním lékařem /správně dvěma - pozn.red./. Obchodní síť je v Sobotce zastoupena Jednotou s 10 prodejny.

Jak počtem obyvatel, tak i svou hospodářskou strukturou není Sobotka obcí, kde by převažoval typicky městský charakter. Ani v žádosti uvedené důvody, týkající se plnění funkce kultury ve spojení s muzeem na Humprechtě a akcí, pořádaných v rámci Srámkovy Sobotky, nejsou zatím takového rozsahu a charakteru, který by dal Sobotce ráz města.

Rovněž v dohledné době nejsou takové předpoklady, že by v Sobotce došlo k takovému rozvoji, kterým by se změnil charakter obce, neboť výhledově je počítáno se Sobotkou jako střediskovou obcí, kde bude převážně zajišťována zemědělská výroba a sídlo JZD.

Toto vyjádření je Vám zasíláno na podkladě jednání s předsedou ONV s.Šoltysem.

Současně Vám sdělujeme, že v nejbližší době dojde k nové zákonné úpravě pokud jde o městské a místní národní výbory, kde budou vymezeny znaky jednotlivých kategorií. Podle pokynů ministerstva vnitra je proto nutno s dalším projednáváním a schvalováním návrhů podle paragrafu 13, odstavce 3 zákona o národních výborech zatím posečkatí do provedení připravované úpravy.

V Jičíně 16.5.1966.

L.S.

Vedoucí odboru pro vnitřní věci ONV
Diviš Josef v.r.

Mlýny času jsou kruté. Rozemelou nejen papír, ale i železo a kámen. Tím méně jim odolají křehké výtvořiny lidského ducha. Jsou však hodnoty, které třeba dočasně propadnou jejich sítem, ale v podstatě zůstávají neporušeny. Musíme si je však sami objevit. Patří k nim i básnické dílo Václava Šolce. Také já jsem si je musel objevit. Přiznám se, že do té doby, než jsem četl pěknou studii v knize Arne Nováka "Muži a osudy" jsem o něm mnoho nevěděl. Zaujal mě však jeho osud i jeho básnické dílo. Už za svého života žil ve stínu svých vrstevníků Jana Nerudy a Svato- pluka Čecha. Jakási touha po spravedlnosti mě vedla k tomu, abych jej vyvedl z tohoto příšeří a spravedlivě jej zhodnotil.

Byl to básník velkých a smělých rozletů, ale také básník strhovaný k zemi nemocí a bídou. Básník velikých plánů, ale také slabé vůle. A přesto básník, který razil cesty. Tak třeba básnické dílo Svato- pluka Čecha je v jádru předznamenáno už v poezii Šolcově. Také pozdější vlas- tenecká poezie Sládkova má kořeny v Šolcových Zpěvech svatováclavských a kosmopolitní lyrika Vrchlického opět v jeho Ghazelech. Životem zkrú- šený Šolc si jednou postesknul, že všechno je lež, jen v poezii je pravda. A možno dodat: i vykoupení. On sám až do dna vypil hořkost ži- vota, a přece ve své lyrice, zejména v lyrice intimní, jako jsou Krvavé ráže a jiné, vyronil vzácné krůpěje poezie na oslavu tohoto života. Sám se chvěl a zmítal jako tráva ve větru, ale jako básník přesvědčivě vy- slovil poznání, že nad individuálním lidským životem je něco pevnějšího a stálejšího: lidský kolektiv a napsal o tom básně, které ani dnes ne- pozbyly platnosti. A je toho víc než dost, co z jeho díla přetrvalo do dnešních časů. Takové hodnoty bychom měli schraňovat - vždyť jich nemá- me tak mnoho - a jako kulturní národ bychom si jich měli také náležitě vážit. Vždyť kultura nespočívá jen v nesmyslné honbě za novotami, ale především také v úctě a v lásce k odkazu minulosti.

Soboteckým patří díky za to, že si váží básnického odkazu svého ro- dáka Václava Šolce, ale tento odkaz by měl přejít v povědomí všech kul- turních lidí u nás.

Národní umělec Vilém Závada

D a l š í V á c l a v Š o l c

V Rudém právu byl 15.května uveřejněn článek o úspěšném předsedovi JZD Stračov u Hradce Králové ing.Václavu Šolcovi. Byla zde několikrát nad- hozena i souvislost jeho jména se jménem našeho básníka. Proto jsme mu napsali, zda má nějaký vztah k našemu kraji. Z odpovědi citujeme:

"Při několikeré návštěvě Vašeho města jsem také zjistil, že moje pří- jmení je u Vás hodně rozšířené. Pokud jsem zjistil v matričních zázna- mech, pochází můj praděd ze sousední obce Dubu. Dále jsem zatím nepát- ral. I v této obci a okolí je příjmení Šolc dosti rozšířené, i když jde vesměs o příbuzné. Mám zato, že shoda jmen s Vašimi slavnými rodáky je čistě náhodná. Děkuji Vám za zasloupanou knížku veršů svého jmenovce. Jeho museum na Humprechtě jsem již dvakrát navštívil."

Do galerie slavných soboteckých Václavů Šolců tedy nový jmenovec ne- přibyl, ale přesto nás těší zájem ing.Šolce o náš kraj.

Pro informaci našich čtenářů upozorňujeme, že ze Sobotky pocházejí tři Václavové Šolcové, kteří jsou známí v české literatuře: básník V. Šolc /1838-1871/, obecní tajemník sobotecký V.Šolc /1848-1890/ a národopisec a cestovatel PhDr Václav Šolc /nar.1919/, badatel o životě Indiá- nů. V české literatuře je pak znám ještě dramatik prof.Václav Šolc, nar. 1862, který však kromě jména nemá se Sobotekem nic společného. K.B.

Recitační studio Šrámkova domu recituje za vedení E.Seemannové intimní lyriku Václava Šolce o X.Šrámkově Sobotce v úterý 5.července v 19 hodin na zápraží básníkovy rodného domu.

1866

Válka 1866 a Fráňa Šrámek

Válka z roku 1866, která prošla naším krajem, byla jistě otřesnou událostí pro obyvatele, a není divu, že se o ní vypravovalo dlouho a že v ústech pamětníků ožívaly nejružnější epizody. Tradovalo se, jak lidé ze strachu před Prusy prchali do lesů a ukryvali tam svůj nejcennější majetek, jak se rakouské vojsko dalo na rychlý ústup od Turnova k Jičínu, jak vyděšenému a snad opilému generálovi Clam-Gallasovi pomáhali u sobotecké pošty důstojníci na koně, jak se lidé shromáždili v kostele a vroucně se modlili, jak se prušští vojáci chovali k civilnímu obyvatelstvu, jak dokonce hospodyním pomáhali ošetřovat děti, jak ranění vojáci byli přiváženi do kvapně zřízeného lazaretu ve staré škole atd.

Všechny tyto historie vyslechl Fráňa Šrámek jako malý chlapec a vryly se mu do paměti tak, že i v jeho literární tvorbě nacházíme ozvěnu tohoto vypravování.

Tak nálada osudného svátku Petra a Pavla 1866 ožívá v první kapitole Stříbrného větru, kde babička malému Ratkinovi líčí příjezd pruských husarů do městečka. Hned na první přečtení poznáme, že tu jde o věrný ohlas toho, co malý Šrámek slyšel od babičky Ptáčnickové, která bydlila na soboteckém náměstí a zažila tyto události jako 46 letá žena a matka. Ratkin si klade otázku, jak je to možné, že se lidé ve válce zabíjejí a mrzačí, když přece všechny lidi strgřil pámbu. Snad právě v tomto dětském zážitku je i pramen toho, že se Šrámek stal na celý život vášnivým antimilitaristou.

Kašna na soboteckém náměstí zůstala v Šrámkovi spjata s představou pruských koní, kteří podle babiččina vyprávění z kašny pili. Svědčí o tom básně Měsíc na náměstí, otištěná poprvé roku 1926.

Ze soucitu s nevinnými oběťmi války a jako protest proti válečnému duchu vznikla již roku 1906 básně "1866", poprvé uveřejněná v anarchistické práci. Tyto ironické verše, plné odporu proti vojně, se staly - stejně jako jiné odbojnické a protimilitaristické básně Šrámkovy - populárními a rozšířily se jako protest proti vojně za první světové války i jako písně - tato s melodií Jiřího Červeného z r.1916. /S nápěvem V.P.Mlejníka je natočena na mikrodesece Klubu přátel poezie/.

Pomníky a pomníčky nad hroby padlých vojáků Šrámka podivuhodně přitahovaly. Nikdy nepominul žádný památník, aby se u něho nezastavil, jednou dokonce prošel celou oblastí bojů na Jičínsku a dlouho prodíel v kbelnickém osariu.

Podle básníkovy přání byl také jeho popel uložen na soboteckém hřbitově v sousedství vojenských hrobů z roku 1866. Tak "žasnoucí voják" z první světové války se svými dávnými druhy stále protestuje proti válečnému šílenství.

BITVA U KOSTI 29. ČERVNA 1866.

Brigáda Ringelsheimova rozložena byla v noci ze dne 28. na den 29. června u hradu Kostí.

Hrad Kost, náležející hraběti z Mitrovic, stojí se svými četnými patry na zcela osamělé kuželovité skále asi tři čtvrtě hodiny nad Sobotkou v skalnaté, ze všech stran sevřené kotlině, k níž mezi lesy a pískovcovými skalami vede silnice od Turnova k Sobotce.

Na cestě k Podolu stál 26. prapor myslivců, 3. prapor litoměřického pluku krále hanoveránského kryl pravý bok brigády směrem k Rovni. Hrad Kost obsazen byl jednou divizí /pozn. red.: v rakouské armádě divize u pěchoty = 2 setniny/ od chebského pluku Württembergova a čtyři setniny téhož pluku obsadily rokli táhnoucí se k lhotě Rytířově. Zbytek pluku s polovicí baterie stál východně od Kostí u silnice. První prapor a druhý prapor pluku krále hanoveránského s druhou polovicí baterie byly pohotově u Vestce.

Pruské vojsko ležící u Žehrova Žďáru bylo již dne 28. června večer alarmováno následkem zpráv předních stráží, stojících čelem k lesu podkosteckému a sdělujících, že se v lese objevily silné hlídky rakouské. Následkem toho bylo hned v noci nařízeno veliteli 14. pluku, plukovníku Stahrovi, aby se s jedním oddělením dal směrem ku hradu Kostí. Oddělení to skládalo se ze dvou setnin druhého praporu myslivců, ze dvou praporů 14. pluku pěchoty a jednoho oddělení Blücherových husarů s přiměřeným počtem pionérů.

Byla krásná, jasná noc, když Stahr se svým mužstvem dal se na pochod. Lehounká mlha vznášela se jako průsvitný závoj nad lesem, jímž uprostřed mohutných balvanů vine se dále cesta ku Kostí. Tiše postupovaly řady pruské lesem a svitem měsíce zostřené stíny bojovníků rychle kmitaly se po mýtinách a pasekách zase dále do tmy lesních hlubin. S věží okolních vesnic zaznívala jedenáctá hodina, když tu náhle z temna lesního zakroužil modravý obláček, z obláčku vyšlehl v témže okamženi plamen, výstřel zehřměl velebným tichem nočním a první kulka rakouská zasyčela pruským vojínům kolem hlav. Hned na to ozýval se již rachot pušek rakouských vpravo i vlevo.

Předvoj pruský narazil na nepřátelské hlídky. Záhy začíná býti naproti v lese živo, oheň výstřelů šlehá ze všech stran, kulky vrážejí do kmenů a rozbíjí větve. Střelci rakouští střílí skoro vesměs příliš vysoko. Rozumí se, že i z pruské strany prudce se odpovídá, avšak také bez značnějšího výsledku.

O jedné hodině s půlnoci konečně boj utichl. Střelci rakouští zmizeli v temnu lesa a také plukovník Stahr od dalšího boje upustil, hodlaje vyčkati rána, aby pak boj tím důrazněji obnovil.

Ku třetí hodině bledl měsíc, růžový záblesk jitra zakmitl se na východě, ptactvo probouzelo se v korunách. Sotva že však kmeny a skály objevily se ze stínu noci ve světle denním, začal zápas znovu. Útok převzali nejprve pruští myslivci, vedeni jsouce majorem Garreltsem. Avšak na všech stranách, za každou skalou, za každým téměř kmenem objevovaly se chochole vlající na kloboucích myslivců rakouských, všude začalo býti živo. Myslivci 26. praporu statečně odráželi útoky pruské. Teprv k páté hodině ráni, když nepřítel obcházel levý bok postavení udatného praporu toho, opouštěli chrabří myslivci rakouští svá stanoviška a couvali ku hradu, jehož věž zasmušile se dívala na boj zuřící dole v údolí. I při tomto ústupu často se ještě udatní myslivci shlukli, na chvíli stanuli a poslavše za nimi postupujícím řadám pruským dobře mířenou salvu vstříc, zmizeli zase za stromy, aby opět na jiném místě se objevili. Vždy v určitějších rysech objevoval se vojínům pruským hrad Kost, čím víc a více se mu blížili. Ještě jednou však pokusili se myslivci 26. praporu rakouského o zadržení postupu pruského. S hlučným "hurrrá" vrhli se s bodákem napřaženým proti pěchotě pruské, v jich čele se šavlí vzhůru vztyčenou a hlasitě je k udatnosti povzbu-

zuje setník Rudolf Blatteis. V řadách pruských zazní však velení k palbě, v děsné monotonii hřmí pruské salvy statným hochům vstříc, - setník Blatteis klesá na smrt raněn k zemi, - útok myslivců olovem pruských zadovek zmařen.

Zvolna ustupovali pak myslivci ku hradu. Prošedše hradem, seřadili se za plukem vévody Württemberského. Té chvíle vyrazil již jeden praporek pěchoty pruské z lega a dral se srdnatě vzhůru ku bráně hradu, odkudž se mu sypal ale déšť kulí vstříc, takže zanedlouho opět couvl. Za chvíli útok obnoven, ale i ten ohněm pluku Württembergova odražen. Teprv o půl sedmé obdržel generálmajor Ringelsheim rozkaz, aby nastoupil zpáteční pochod, jelikož té doby byly již ostatní oddíly sboru Clam-Gallasova Sobotkou prošly a Ringelsheim měl za úlohu, hrad Kost jen tak dlouho udržeti, pokud by celý ostatní sbor od Sobotky k Jičínu neodtáhl. Následkem toho stanovisko dosud hájené zvolna opuštěno a po 7. hodině oznamovalo hromové "hurrrá", že Prusové vnikli do prázdného již hradu. - Brigáda Ringelsheimova dorazila pak přes Sobotku do Jičína o jedné hodině odpůldne, ztrativši u Kostí na mrtvých a raněných 5 důstojníků a 72 muže - vesměs od 26. praporu myslivců. Prusové ztratili 1 důstojníka a 13 mužů. Padlým důstojníkům postaven u myslivny pomník.

Z knihy Otakara Jedličky "Boje v Čechách a na Moravě za války roku 1866" vypsál ing. Ant. Otmar.

Zpráva o boji u Kostí dne 29.VI.1866.

(Hlášení 6. divise 73. pěšího pluku Viléma vévody Württemberského - velitel setník Soyka. Listina k číslu 468 a.)

Šestá divise obdržela dne 28. června od slavného brigádního velitelství rozkaz, aby připravila hrad Kost k obraně pro sebe a pro 26. myslivecký praporek dopředu vysunutý. Proto byla učiněna ještě večer dne 28. června potřebná opatření. Panu poručíku Rungemu od 11. setniny byla uložena oprava tarasů, přičemž je třeba zdůrazniti okolnost, že k zatarasení západní brány bylo možno přikročiti teprve když prošel hradem myslivecký praporek, vracející se z boje.

Různé části a galerie hradu byly přikázány pánům důstojníkům k obraně, a to: pan nadporučík Dobrzansky byl vyslán s půlsetninou na hlavní nádvoří. Pan nadporučík Peucime s půlsetninou na východní galerii a na střechu. Pan poručík Lamatsch na západní galerii a na věž. Pan poručík Jaschke na severní stranu pivovaru, v němž bylo vylomeno 27 střílen. Panu setníku Mayerovi a poručíku Hoppemu byla svěřena obrana západní brány a přilehlé galerie. Půl setniny zůstalo v záloze ve dvoře.

Panu poručíku Gargerovi s jednotkou pionérů bylo uloženo, aby prokopal silnici vedoucí na sever a zabarikádoval ji, kteréžto opatření jmenovaný provedl s největší obezřetností a rychlostí.

Rozmanité objekty byly upraveny příslušnými veliteli k obraně, hrad byl opatřen dostatečnou zásobou pitné vody i vody k hašení, poukázána nosítka pro raněné, zřízena spojení atd.

Brigáda byla rozestavena na výšinách na jih a na východ; pak byla uvedena v činnost dvě, pak čtyři děla.

O 12. hodině v noci ze dne 28. na 29. června byl již hlášen boj, zahájený u mysliveckého praporu č. 26 vpředu ležícího. O 3. hodině blížil se nepřítel ku hradu. Hradem prošel v divisích uvedený myslivecký praporek č. 26. O půl páté hodině ranní prošla poslední část mysliveckého praporu, udržujíc dotyk s nepřítelem, a brána musela být za prudké palby nepřítele zatarasena; tento obtížný podnik provedl poručík Runge s tesaři - pionéry s odhodlaností a bravurou, již nelze dosti pochváliti.

Jedna divise 26. mysliveckého praporu pod velením nadporučíka Lorenze byla mi ještě přikázána brigádním velitelstvím a z ní odeslána půlsetnina pod velením pana nadporučíka Pastoriho do pivovaru, aby ho chránila. Jeden a půl setniny zůstalo v záloze. Nepřítel táhl nyní v prapore-

ním proudu proti bráně, byl zde však odražen prudkou palbou našeho obranného postavení, rozestaveného ve třech stupních nad sebou a zesíleného rojnicí utvořenou z poloviny 11. setniny, jež byla podržena v záloze, a počal se sám i další oddíly táhnoucí se za ním stahovati na zalesněné výšiny na sever od hradu.

Asi o půl šesté hodině ráno dosáhl nepřítel, jak se zdá, a jedním a půl praporem těchto výšin a sestupoval z nich k útoku; byl však při vystoupení z lesa zastaven prudkou palbou naší půlsetniny, umístěné nadporučíkem z Dobrzanských, řízenou do lesa do jeho boku, jakož i četných myslivců pod nadporučíkem Pastorim a palbou čtyř děl, umístěných před brigádou na výšinách jižně od hradu, v tomto okamžiku zahájenou - donucen k ústupu.

Neobyčejně prudká palba, udržovaná až do této doby jak nepřítelem, tak i obránci, byla ústupem nepřítele částečně přerušena a zdálo se, že nepřítel došel k poznání, že jenom rozvinutí větších sil z jeho strany umožní dobytí průsmyku.

O půl sedmé hodině ranní jsem obdržel rozkaz prostřednictvím setníka gen. štábu barona Gordona od mého generála-brigádníka barona Ringelsheima, abych vyklidil hrad Kost a přirazil k brigádě. Pan setník Mayer dostal nyní rozkaz, aby nejprve shromáždil části z hořejších galerií, pak aby odpochoďoval a vzal s sebou raněné. Nato ustoupil nadporučík Dobrzansky se svou částí, pak byl vyklizen pivovar a západní brána a posléze pochodováno nazpět se zálohou jako zadním vojem. Toto vyklizení bylo provedeno v úplném klidu a pořádku. Přes prudkou palbu nepřítele měl oddíl jen dva raněné.

Příznivé poměry bitevní vykonaly na mužstvo velmi příznivý dojem a vliv.

Dále si dovoluji předložit co nejposlušněji seznam onoho mužstva, jež se ukázalo hodno odměny. Pokud jde o pány důstojníky, uvádím na slavnou paměť: setník Mayer - obezřelé řízení obrany západního křídla hradu a tamního hlavního vchodu. Nadporučík Dobrzansky, jehož bylo použito ve velmi obtížném terénu, dovedl v příznivém okamžiku zaujatým bočním postavením zahnat zločinného nepřítele zase do lesa. Pan poručík Runge provedl s obezřetností a energií zabarikádování brány v prudké nepřátelské palbě.

Tábor u Hradce Králové dne 2. července 1866. Soyka, setník v.r.

---000---

Další listina, označená "K číslu 468b" doslova se shoduje s hlášením setníka Soyky. Na závěr hlášení připojil generálmajor Ringelsheim doložku s tím, že zpráva odpovídá skutečnosti a že se doporučuje, aby bylo uděleno setníku Soykovi za účelnou, obezřetnou a udatnou obranu hradu Kostí, jež umožnila úspěšné ubránění celého postavení, vyšší vyznamenání; setníku Mayerovi vyznamenání, nadporučíku Dobrzanskému a poručíku Rungemu pochvalné uznání. Podepsal generálmajor Ringelsheim v.r.

Opis a překlad z materiálů rakouského gen. štábu 1866 pořídil Alois Pospíšil

Miroslav Hataš V Á L K A R O K U 1 8 6 6 .

(pokračování)

Jak již bylo dříve pověděno, byla 23. června 1866 oficiálně Pruskem vyhlášena Rakousku válka a téhož dne překročila vojska Labské a I. pruské armády české hranice. Labská armáda postupovala ze Saska na Českou Lípou, I. pruská armáda po překročení hranic směřovala na Liberec. II. pruská armáda setrvala dosud ve svém prostoru soustředění.

Ovšem k prvnímu střetnutí došlo již den před vyhlášením války, 22. června 1866. Toho dne se střetla u Písečné /Sandhübel/ ve Slezsku ra-

kouská přední hlídka od 6.husarského pluku ze svazku 2.lehké jezdecké divize s pruskou hlídkou. Bilance tohoto střetnutí byla: 1 padlý rakouský husar (první padlý této války vůbec) a tři zabití koně.

A nyní stručný přehled střetnutí, šarvátek a bojů, které byly svedeny po zahájení operací a přehled ztrát, které zde obě strany utrpěly.

23.června 1866 se odehrál boj hlídek u Chrastavy a u Mníšku, šarvátka u Starého Habendorfu a bitka předních stráží u Rochlice.

24.června 1866 byla bitka u Dlouhých Mostů u Liberce.

25.června 1866 se střetly přední hlídky u Hodkovic.

26.června 1866 se odehrál boj předních stráží u Kuřích Vod (bylo to první větší a vážnější střetnutí rakouské a pruské armády na českém bojišti), dále boj u Sychrova a bitva u Podolí. Ta se konala v noci z 26.na 27.června 1866. Výsledek tohoto boje znamenal prakticky začátek porážky rakouských vojsk na Jizeře a vytvořil předpoklady pro spojení I.pruské armády s armádou Labskou. Bitva u Podolí byla po Kuřích Vodách další citelnou porážkou rakouských vojsk. Ta zde ztratila 33 důstojníků, 1015 mužů a 2 koně, aniž se jí podařilo ubránit přechody přes Jizeru a zastavit postup nepřítele. Ale i Prusové museli draho za vítězství zaplatit. Celkové jejich ztráty byly 12 důstojníků a 118 mužů.

Téhož dne se dala do pohybu i II.pruská armáda korunního prince Bedřicha Viléma, překročila v prostoru Náchoda české hranice, jen slabě hájené, a postupovala bez vážnějšího odporu do nitra Čech.

27.června 1866 byla bitva u Vysokova, u Červené Hůry, u Osvětimi v Haliči a konečně bitva u Trutnova, jediná vítězná bitva rakouské armády na českém bojišti. Velitel X.rakouského armádního sboru, polní podmaršálek Ludvík von Gablenz, zde rozbil rozhodným útokem nepřítele a donutil ho k ústupu až za české hranice. Za toto vítězství ovšem draze zaplatil ztrátami svých vojsk. Protože ale rakouský hlavní stan nedokázal podpořit boj X.armádního sboru bojem dalších svazků a přisunout mu zálohy k udržení a rozšíření úspěchu, bylo toto vítězství v následujících dnech přivedeno vniveč.

28.června 1866 byla svedena celá řada větších bitev. Byla to bitva u České Skalice, svedená proti vůli velitele Severní armády Benedeka, která přinesla další těžké a zbytečné ztráty rakouské armády. Ukázala neschopnost a neukázněnost některých vyšších velitelů, hlavně těch, kteří měli úzký vztah k císařskému dvoru. Naproti tomu znovu prokázala dobrou bojovou morálku a rvavost nižších velitelů a mužstva. Dále toho dne proběhlo střetnutí u Nového Rokytníka, kde byl Gablenz donucen k ústupu, a bitva u Mnichova Hradiště, která končila definitivní ztrátou jizerské čáry, již měl rakouský I.armádní sbor hájit. Sbor ohrožený i z pravého boku začal spěšně ustupovat k Jičínu.

29.června 1866. V noci z 28.na 29.června došlo k boji u Kostí, v našem bezprostředním okolí. Účelem tohoto nočního boje bylo pouze to, zadržet nepřítele pronikajícího do boku I.armádního sboru a získat čas potřebný pro vyjití sboru od Mnichova Hradiště na Jičín. Po splnění tohoto úkolu se rakouská vojska měla rovněž stáhnout k Jičínu. Ke splnění tohoto úkolu byla určen 26.prapor polních myslivců, zesílený ještě dalšími jednotkami ze svazku brigády generálmajora Ringelsheima. Tyto jednotky splnily svůj úkol a po odchodu posledních jednotek k Jičínu odešly též za sborem. Rakouské ztráty zde byly: padlí: 3 důstojníci, 8 mužů a 1 kůň; nezvěstní: 5 mužů; ranění: 1 důstojník; ranění zajatí: 1 důstojník, 48 mužů; nezranění zajatí: 11 mužů. Celkem tedy: 5 důstojníků, 72 mužů a 1 kůň. Prusové ztratili 1 důstojníka a 18 mužů.

Boj u Dvora Králové a bitva u Svinišťan téhož dne přinesly jen další zbytečné ztráty rakouských vojsk.

Konečně nešťastná bitva u Jičina mohla být převedena na vítězství, kdyby byla dobojována do konce. Takto rozmnožila jen počet rakouských porážek. Pro Prusy to byla nejkrvavější bitva, kterou až dosud na českých bojištích svedli. Počtem pruských ztrát předčila tuto bitvu jediné bitva u Hradce Králové.

Rakouské vojsko u Jičína ztratilo 184 důstojníků, 4.711 mužů, 222 koní a 1 vůz. Pruská armáda ztratila 71 důstojníků, 1.485 mužů a 56 koní.

30.června 1866. Dělostřelecký boj u Kuksu, boj hlídek u Zálouňova a předních stráží u Žírče uzavíraly první část války. Od toho dne nastal na bojištích poměrný klid. Obě strany sbíraly síly a připravovaly se k rozhodné bitvě. Docházelo jen k drobným střetnutím a přestřelkám mezi hlídkami a předními strážemi. Bylo to ticho před bouří.

Provedeme si ještě rekapitulaci ztrát obou stran v bojích dosud uvedených. Rakouská armáda ztratila celkem:

Padlých	342 důstojníků,	4.039 mužstva	a	733 koní
Pohřešovaných	11	4.801		320
Raněných	368	5.989		148
Raněných zajatých	200	6.289		52
Neraněných zajatých	52	8.260		88
C e l k e m	973	29.378		1.341

Prusové vykazují své ztráty takto:

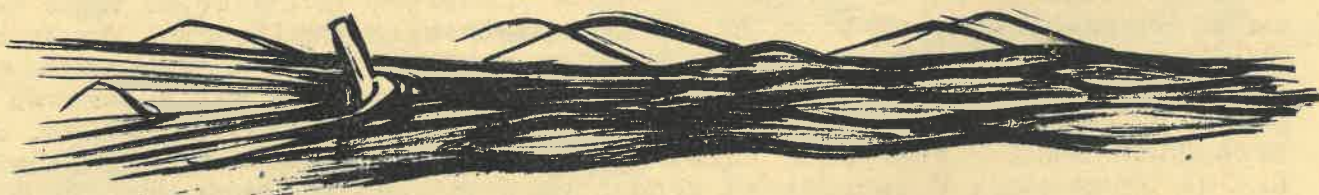
Padlých	92 důstojníků,	1.407
Pohřešovaných		169
Raněných	234	5.267
Nespecifik.ztráty	8	184
C e l k e m	334	7.027

Z uvedeného počtu vykazovaných ztrát je možno všechny pohřešované připočítat k počtu padlých. Vysoký počet pohřešovaných byl způsoben tím, že rakouská armáda neměla zavedeny žádné identifikační doklady. Pruská armáda měla již sice zavedeny vojenské knížky, které měl voják v kapse nebo ve své torbě (proto je i nižší počet vykazovaných pohřešovaných vojáků), ale i přes to se stávalo, že pruské jednotky před bojem odkládaly svá zavazadla a osobní doklady některých vojáků zůstaly v nich. Jestliže takový voják potom v boji padl, byl pohřben jako neznámý pruský voják a vykázán v počtu pohřešovaných.

Rakouské ztráty, jak z přehledu vyplývá, byly v těchto bitvách více než čtyřikrát větší, než ztráty pruské. Přepočteno na organické jednotky, představují ztrátu 29 praporů, to jest 9 pěších pluků a 2 samostatných praporů.

Pruské ztráty odpovídají asi ztrátě 7 praporů, to jest 2 pluků a 1 praporu.

Takový byl stav obou armád v předvečer rozhodné bitvy. /pokračování/

PhMg Jaroslav Macoun: Kritický den (Paměti, kniha třetí, str.255).

V sobotu 5.června 1926 byl v Sobotce i okolí kritický den, jaký nikdo nepamatoval. Ač předtím bylo ošklivé počasí deštivé, ve jmenovaný den v půl šesté ráno začalo pršet a jen se lilo po celý den. Chvillemi bylo jako průtrž mračen. K 10. hodině dopoledne stekla voda s výšin na Bořenovách a Ryji a naplnila strouhy městem protékající, takže ty nestačily a voda přetékala do ulic. Tak ulice Komenského /Jičínská/ byla zatopena od Benešova až k lékárně na roh do náměstí, takže zatopila mnohé domy. Také na Novém Městě, Šafrancí a u Struh postavené domy byly zatopeny. Poněvadž kanály pro vodu nestačily, byli o půl dvanácté zalarmováni hasiči, kteří u okresního domu pumpovali vodu, aby nešla tak do ulic, a pomáhali při ochraně. Teprve k večeru voda opadla.

Z činnosti Včelařského spolku pro Sobotku a okolí .

Včelařský spolek pro Sobotku a okolí byl založen před šedesáti lety, 9.června 1906. Tehdy doznávaly staré formy včelaření. Primitivní chov včel v klátech (úly z dlebaného kmene stromu) se omezil, zůstalo jen několik klátů osazených včelami pro památku, jak se včelařilo. Zaváděny byly nové úly stojany s rozborným dílem, později zaváděny tzv. amerikány, úly se širokonízkou mírou. Na Sobotecko se dostaly i nové druhy včel, jako např. vlašky, kranky (označované podle země odkud byly dovezeny) a jiné, které se rozšířily na úkor starých domácích včelstev.

Propagátory nového způsobu včelaření byli především učitelé. Sobotecký Včelařský spolek byl založen z iniciativy ředitele Antonína Sakaře ze Sobotky a říd. učitele Josefa Jakubce z Mladějova. Členy spolku byli kromě učitelů dělníci, rolníci a úředníci ze Sobotky a okolí.

Nebylo školy, kde by v zahradě nebylo několik úlů a kde by alespoň jeden učitel nevčelařil. V Sobotce Ant. Sakař, po něm J. V. Šolc a Josef Fejfar, v Libošovicích Ant. Boch a Jos. Bryxí, na Dobšíně J. Novák, na Rovni Josef Severa, na Mladějově Josef Jakubec, na Kamšíně Jan Kubánek, v Lavicích Josef Taneček a po něm J. Neumann, v Příchvoji říd. učitel Vlk, v Markvarticích učitel Rejha a jiní. V Sobotce byla řada dobrých včelařů mezi řemeslníky: truhlář J. Opočenský, obuvníci J. Elebrant, J. Typolt, K. Sekrt, J. Donát, J. Vogner a zejména dlouholetý jednatel spolku Václav Puchmajer, dále výrobce cementového zboží Alois Bacovský, Al. Louda, obchodníci Fr. Staška a R. Kuchař, z úředníků B. Geisler, Jos. Šulc a jiní. Velký včelín měl děkan Jos. Koláček a starosta města Gustav Maštálka, z rolníků bratři Jan a Josef Rulcovi a další.

Se vzrůstajícím intenzivním zemědělským hospodařením ubývalo včelí pastvy. Nebyly již úhory, hubily se plevele, ubývalo pastvin. Ke zlepšení pastevních poměrů vyvíjeli sobotečtí včelaři záslužnou činnost. Starali se o výsadbu medonosných i pylonosných stromů a keřů, propagovali pěstování medonosných hospodářských rostlin.

V tomto směru byl v popředí starosta města Gustav Maštálka. Měl velký včelín, výkonným včelařem však nebyl. Na včelín a poletující včely se díval přes plot a včelstva mu ošetřoval obuvník Josef Typolt. Gustav Maštálka však včelám velmi přál. Po léta nejlepší kus pole za svou usedlostí věnoval pěstění medonosných rostlin. Začal pěstovat svazenku neboli facelii. Včelaři ze Sobotky byli spokojeni s medovou snůškou. Když se pěstování svazenky osvědčilo a semeno se přidávalo při výsevu do směsek, začal pěstovat planý bílý jetel i další medonosné rostliny. Jiní rolníci zase pěstovali ligrus. Ale ani řemeslníci, dělníci a úředníci nezůstávali stranou. Téměř v každé včelařově zahradce, i když měla velmi malou výměru, alespoň do jednoho kouta vysazovali jivu, do druhého lísku, před úly několik keřů angreštu a rybízu, aby včely hned z jara měly nabližku vhodnou pastvu. Na neplodných stráních byl vysazován pámelník, sázely se i lípy, akáty, pokusili se i o výsadbu jerlínů. Do této doby patří i rozšíření bělotrnu obecného /*Echinops sphaerocephalus* L./ na Sobotecku. V zahrádkách vypěstovaná semena bělotrnu rozhazovali včelaři po stráních v Humprechtě, Ryji, Plakánku, Zástudile a tak se tento okrasný bodlák dosti rozšířil. Pěstili též zajímavou včelařskou rostlinu klejichu hedvábnou /*Asclepias Cornuti* Desc./ . Vydatnou snůšku pylu poskytoval a dodnes poskytuje jediný kaštan jedlý /*Castania vesca* Gaertn/ v humprechtském parku.

Není třeba zdůrazňovat význam včelařství pro vyspělé ovocnářství na Sobotecku, kde mnoho majitelů ovocných sadů zároveň včelařilo. Bohatou sklizenou ovoce zpracovávala ovocnárna v Dolním Bousově, později pak Vitamina, továrna na zpracování ovoce v Sobotce /dnes Fruta/.

Vedle potřeby zlepšení včelí pastvy vyvstal po letech další problém. Druhy včel zaváděné koncem minulého století z ciziny (vlašky, kranky, cyperky aj) se neosvědčily, i když se rozšířily a zatlačily staré, na zdejší klimatické poměry zvyklé druhy. Tyto staré druhy měly podstatně

lepší snášku, nebyly tolik rojivé, nezačaly předčasně z jara plodovat a vůbec poskytovaly včelaři větší užitek.

Včelařům nastala další práce: vypěstovat a odchovat ušlechtilé matky starých, osvědčených včelích kmenů českých. Teprv potom včelaři upouštěli od druhů dovezených z ciziny.

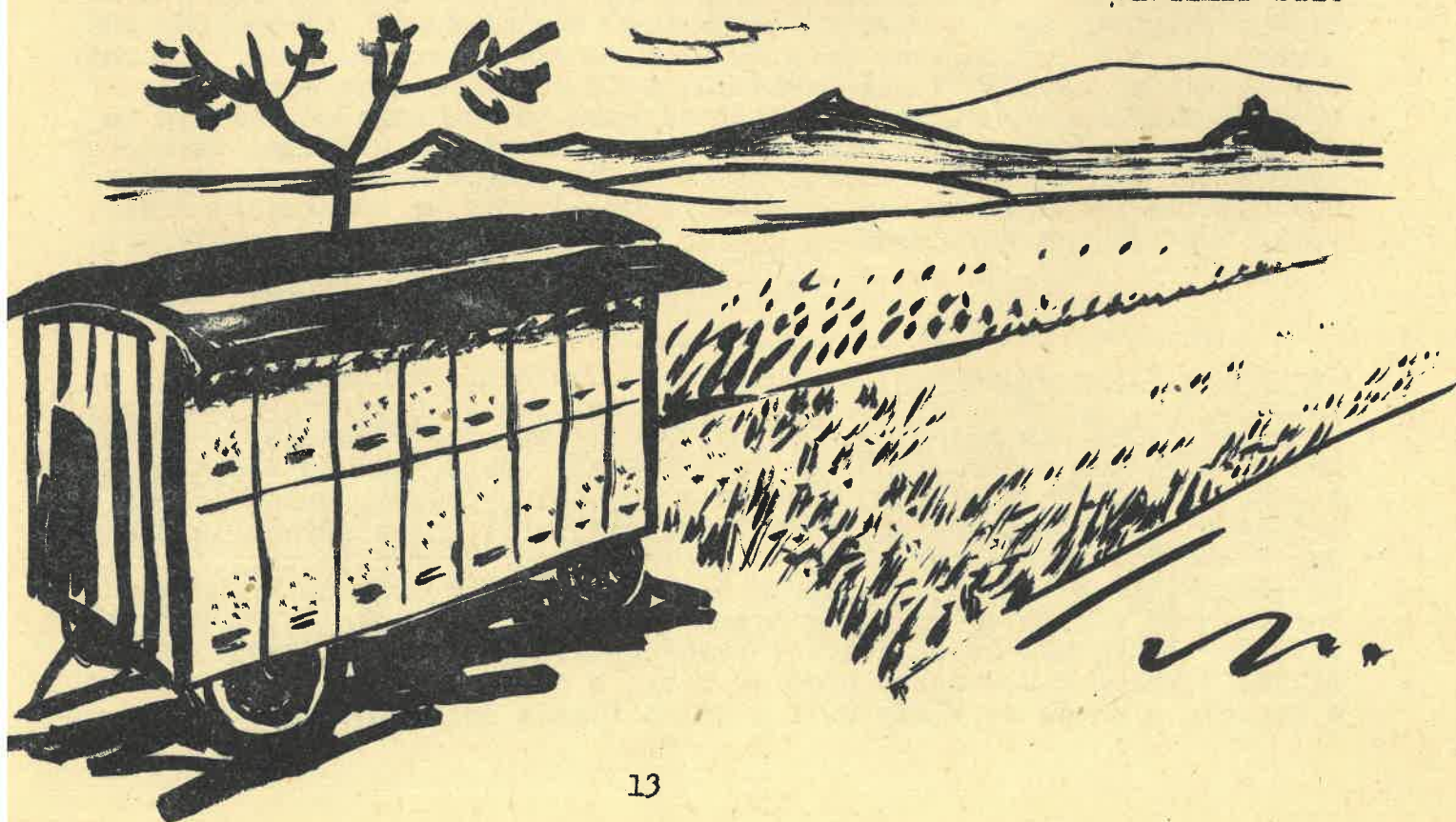
V třicátých letech tohoto století byla ohniskem včelařského pokroku spařenecká myslivna, kde lesní správce Mir. Ritter se svým otcem, řídícím učitelem, měli vyhlášený chov ušlechtilých včelích matek. V Sobotce mezi prvními stoupenci chovu a rozšíření ušlechtilých domácích matek byli Václav Puchmajer a Josef Šulc.

Sobotecký včelařský spolek prováděl užitečnou propagaci včelařství, jeho důležitosti pro zemědělství i propagaci větší spotřeby medu v domácnostech. Při okresních výstavách v Sobotce mívával spolek poutavou expozici. Nejvyhledávanější částí výstavy býval malý úl se skleněnými stěnami, kde návštěvníci bez nebezpečí poštípání mohli sledovat život včel v úlu, viděli červenou barvou označenou matku, kladení vajíček a vývoj včely. Spolek také pořádal pro manželky včelařů i pro ostatní ženy ze Sobotce kurs pečení medového pečiva.

Činnost Rittrovů, otce a syna, nelze přejít pouhou zmínkou o chovu ušlechtilých včelích matek. Nenechávali si své zkušenosti pro sebe. Každoročně byl pořádán některou červnovou nedělí na včelíně lesního správce Rittra ve Spařencích včelařský kurs. Docházeli tam členové ze soboteckého i dolnobousovského včelařského spolku, vyměňovali si zkušenosti s chovem, včelí pastvou atd. Na velké spařenecké pasece, vzdálené od včelína, byla chovatelská stanice matek. Bývala to krásná nedělní dopoledne, kdy za jasného červnového dne, za bzukotu včel na rozkvetlé pasece, odkud byl krásný panoramatický pohled na Bezděz, Rálsko, Ještěd, Jizerské hory, Krkonoše, Vyskeř, Kozákov a na velkou část Sobotce, oba Rittrové přednášeli a přenášeli své bohaté zkušenosti na okruh mladších zájemců. V podvečer se účastníci rozcházelí k domovům a vždy byli spokojeni. Bylo to poučné i příjemné využití nedělního odpoledne. Ne nadarmo se říká, že včelařství je poezie venkova a takové včelařské odpoledne na spařenecké pasece mělo v sobě něco uklidňujícího. Účastníci na tyto chvíle dodnes rádi vzpomínají.

Jak z této vzpomínky patrně, má sobotecké včelařství dobrou, pokrokovou tradici a je třeba, aby nynější včelaři v ní pokračovali.

Vladimír Šulc

POVĚSTI Z OKOLÍ SOBOTKY

Jistě všichni znáte pověsti z okolí Sobotky. Vždyť již byly třikrát sebrány a vydány knižně /J. Mrštík: Pověsti Jičínska, Jar. Mencl: Pověsti jičínského kraje, Ad. Wenig: Z Českého ráje/, nepočítaje jednotlivě zaznamenané pověsti v jiných knihách a záznamy časopisecké. Že však mezi lidem žije stále ještě spousta nezaznamenaných pověstí, je málo známé. Je to však fakt a učitelka dějepisu na ZŠ v Sobotce Emilie Stěpanová uložila svým žákům zajímavý domácí úkol: navštívit staré lidi a zaznamenat pověst, která ještě nebyla otištěna. Dnes uveřejňujeme první výsledky:

Pověst o Hejdučce: Mezi Malechovicemi a Rovní je políčko, kterému se říká Hejdučka. Před léty tu prý žil a řemesloval zručný a šikovný kovář Hejduk. Nyní už po jeho dílničce není ani stopy. Protože to však byl kovář velmi oblíbený a známý, nazvali lidé místo, kde dílna stávala, jeho jménem. Podle vyprávění Františka Čubana z Malechovic /82let/ zapsala Alena Čubanová ze VII. třídy ZŠ v Sobotce.

O Mladějově: Asi 300 metrů na jih od Mladějova je chlup asi 50 metrů vysoký a hustě porostlý lesem. Obtéká ho malá říčka Bunka. Tomu chlumu se říká "Na hrádku". Vypráví se, že na tom chlumu stál hrad opevněný valy a hlubokým příkopem. Vstup do hradu byl jen po padacím mostě. Od hradu byla cesta jen k Mladějovu, jinak byly všude samé lesy. Hrad se vším zbožím náležel zemanu Mladějovi a jeho čeledi. Jednou přitáhli od severu loupežní Sasíci a začali hrad dobývat. Tu se Mladějova dcera Anna odvážila podzemní chodbou utéci, aby přivolala na pomoc svého strýce Heřmana, pána na Hrubém ~~skále~~ Rohozci. Ten sebral svoje vojsko a obsadil výšiny kolem údolí /pod nynější školou/ a druhou částí udeřil na nic netušící nepřátele pod hradem. Ti se dali na útěk a záloha na výšinách je úplně potřela. Od té doby se tomu údolí říká Saské nebo Německé a skále "Na čihadlech". Podle vyprávění Antonína Říhy /88 let/ z Mladějova zapsala Jana Leštinová.

O Ryji: Jistě znáte samotu Ryje, kde je pěkný les, tiché údolíčko a kde stojí tři chaloupky. Pověst vypráví, že na tomto místě kdysi stával veliký zámek, který obývali čerti v čele se starým Luciperem. Potřebovali opravit boty a ušít nové a tak si tam pozvali ševce. Ti tam pár dní pracovali, ale jednoho dne přišla velká bouřka. Starý Luciper přikázal, aby se nikdo nekřížoval ani nemodlil, nebo že je po nich veta. Ale blesky se křížovaly stále více a starý Kubů se tak strašně bál, že se začal modlit. Hned se udělala tma a zámek se propadl. Všichni ševci utekli do Sobotky a pak chodili na ta místa, kde stával zámek, rýt. Hledali tam poklad, ale žádný nenašli. Od té doby se tomu místu říká podle toho jejich rytí Ryje. Podle vyprávění Anny Jirošové /58 let/ z Nepřívěce zapsala Libuše Ortová, VII. tř.

Co píše 5. číslo Bousováka: ze současných událostí informuje zvláště o dětském dnu, jehož bohatý program byl připraven na 5. června a na který přispěli: 1000 Kčs Strojtex, 600 Kčs dohlížecí výbory Jednoty, po 500 Kčs ŽV Strojtex a SRPŠ, 400 Kčs Opravárenský závod, po 200 Kčs Komunál a JZD, po 100 Kčs myslivci, baráčníci, rybáři, včelaři, požárníci a králíkáři, 50 Kčs invalidi. /Kdo by asi zajistil organizování dětského dne v Sobotce a kolik by přispěly místní závody a organizace.../. Další velký článek obsahuje rozhovor s předsedou MNVv Sobotce Fr. Hejnem a správcem OB v Sobotce K. Bílkem o současném životě v Sobotce. Z vlastivědných článků nás zaujaly tyto: První cyklista v Dolním Bousově K. Linka, Povoden v D. Bousově před 40 lety, o čedičovém lomu u D. Bousova, o kostele a zvonu ve Vlčím Poli a další List z dolnobousovské kroniky.

První festival širokoúhlých filmů

byl v Sobotce uspořádán ve dnech 8. - 15. května 1966. Byl to čin poměrně odvážný a riskantní vzhledem k nejistému počasí. Díky pochopení ředitelství ZDS bylo možno promítat na hřišti na školou, takže diváci to neměli daleko. Z filmů byl namíchan koktajl v následujícím složení: Mandrin, Romulus a Remus, Velká země, Později miláčku, Klub mladých aj.

Chtěl bych zde poděkovat všem návštěvníkům, kteří obětavě plnili každý večer s dekami a někdy i pláštěnkami a deštníky hlediště a zasloužili se o to, že festival bude možno v Sobotce opět uskutečnit. Naopak litujeme ty, kteří chtěli promítání shlédnout zdarma z čalovic-ké silnice nebo z kulny JZD, kde si od strojů zmazali oděvy a za vyčistění asi zaplatili více než za celý festival.

Největší pozornosti se těšily filmy Později miláčku a Velká země, na nichž bylo téměř 650 diváků. Uvítali jsme i návštěvníky z okolních obcí a někteří přijížděli až z Libáně, Dětenic, Osenic atd.

Festival byl tedy velkou událostí kulturní, vydařil se i finančně a věříme, že se bude brzy opakovat.

Závěrem vřelé díky všem, kdo pomohli s úpravou hlediště a i jinak se podíleli na hladkém průběhu celého týdne.

Stanislav Balcar

Poznámka ke vzhledu našeho města.

Při poslední návštěvě Sobotky mě velmi příjemně překvapily nové firmy v Sobotce a Jednotě patří uznání, že přispěla ke zpestření monotónní šedi našeho města. Je to příjemné překvapení po kovomatových šedích, masnových bělích atd., třebaže se opět projevuje určitý stereotyp. Po výtvarné stránce by se těmto štítům snad mohlo také ledacos vytknout, zatím se ale u nás nevžilo, aby k jejich výrobě byl přizván výtvarník, který by vzal v úvahu i vzhled domu, na který má štít přijít. Několik takových pokusů už ale bylo (Malostranské náměstí v Praze) a při tvorbě plakátů se spolupráce výtvarníka již stala zvykem.

Vzhledem k článku na toto téma v posledním Zpravodaji bych chtěl jen připomenout, že důležitou součástí našeho náměstí jsou fasády. Bylo by totiž dobré zachovat poslední zdobné fasády na náměstí, které byly svého času pro Sobotku stejně specifické jako předtím dřevěné domy, a s nimiž se v takové bohatosti a v tak zlidovělé formě sotva na území Českého ráje setkáme. Jde hlavně o hotel Poštu (sousední Peldův dům je naproti tomu ukázkou střídme akademické fasády, jejímž tvůrcem je architekt Lhota). Sledoval jsem začátkem května, jak se pečlivě v Turnově opravovala daleko méně hodnotná fasáda hotelu na náměstí. To je Turnov, kde si dovedou spočítat jednak uměleckou a hospodářskou hodnotu takové fasády, jednak vidí i to, že tyto fasády přicházejí právě do módy. Domnívám se, že by byla potřeba i u nás tyto fasády zachovat a udržovat a že komise pro výstavbu na toto bude dbát. Máme před očima dobrý příklad podobné fasády na Šrámkově domě, který je po opravě ozdobou náměstí. Konečně i příklad Besedy ukazuje, že udržení podobné, i když méně členité fasády není žádným problémem.

Dr. Karel Samšíňák

10 let práce v ČsČK: Letos je tomu 10 let, co byla založena v Libošovicích místní skupina Československého červeného kříže. Z počátečních několika členů, z nichž čtyři drží skupinu podnes, se rozrostla do pěkné rodinky. S. Volfová, Mrázková, Sv. Macounová a Jan Bušek tvoří ono jádro skupiny, která koná svou práci opravdu dobře, což dokazuje získání putovní vlajky nejlepší skupiny ČsČK v r. 1957 a tři čestná uznání. S. Jan Bušek se podílel i na práci OV ČsČK. V uznání se mu také dostalo dvou vyznamenání. Přejeme této skupině, aby byla stále jednou z nejlepších na Sobotecku!

-fka

STO LET OD NAROZENÍ P. FRANTIŠKA SOUKALA

Právě při jubileu truchlivé a marné války mezi Prusy a Rakušany, která tak těžce postihla zejména náš kraj, vzpomínáme stého výročí narození Františka Soukala. Narodil se v Dětenicích u Libáně 20. července 1866. Do paměti Soboteckých se zapsal jako vlídný a obětavý člověk, jeden z posledních vlastenců typu Fr. M. Vetešníka a Ant. Marka. Vždyt celý jeho život byl vyplněn zájmem o všechno krásné, o dějiny, o literaturu, o přírodu.

Mladoboleslavské gymnasium, které vystudoval, mu dalo pevný základ k dalšímu studiu. Pocházel z chudší rodiny, měl několik sourozenců - nezbyvalo při jeho touze po dalším vzdělání než vstoupit do semináře, jak to muselo učinit mnoho tehdejších studentů.

Stál vždy v řadách pokrokových kněží. Měl rád literaturu, zpěv a malířství. Když přišel v prvních letech tohoto století z Dolního Bousova do Sobotky, hned se zapojil do osvětového a kulturního života. Byl zvolen předsedou Občanské besedy, vedl dlouhá léta knihovnu, kde se staral o šíření dobré knihy. Nadšený funkcionář Klubu českých turistů propagoval krásy Českého ráje. Jeho vrstevníci ho měli rádi pro jeho lidský vztah k okolí. Zato byl již méně oblíben u představených. Teprve po padesátce, prošedivělý a zestaralý, byl instalován na faru v Markvarticích, což bylo proti Sobotce, kde byl kaplanem, sice existenčně lepší, ale kulturně a společensky horší. Teprve v roce 1920 se dočkal návratu do Sobotky, kde setrval až do svého skonu roku 1938. Je pohřben na staré části hřbitova pod Humprechtem v sousedství milovaného básníka Václava Šolce.

Vždyt František Soukal byl sám básníkem, laskavým a úsměvným písničkářem v tradicích poezie Čelakovského, Háalka a J. V. Sládka. Jeho 50 lyrických básní, věnovaných vesměs Sobotecku, radostem a bolestem řemeslníků, venkovanů a vhodně zarámovaných do krajinné scenérie, zanechalo vkusnou a srdečnou památku na tohoto úsměvného poetu, který vtipem, ironií a soucitem oslavoval život lidí v jejich nesložitých, srdečných citových vztazích. Vyšly v roce 1936 pod názvem "Sobotecké písničky" tiskem za redakce prof. Františka Duchoně, s přílehlavou výzdobou Josefa Fejřara. Byla to vkusná knížka z Lažanovy knihtiskárny.

Nebyly to však jen písně pohody, radosti a úsměvů. František Soukal dovedl též odsoudit bezohlednou touhu po majetku, znal šlehnout ironií vrchnostenskou zvlí kosteckých pánů a úředníků - jeho místo bylo na straně ponížených.

Melodičnost, zpěvnost a rytmus básní dobře vyhovoval hudebním skladatelům. Proto se dočkaly některé Soukalovy verše zhudebnění Václavem Lemberkem (10 písní) a také znamenitý sobotecký regenschori, zpěvák a hudební skladatel J. V. Šolc zhudebnil několik básní ze Soboteckých písniček Františka Soukala.

Snad nejkrásnějšího a nejvděčnějšího ocenění se dostalo Františku Soukalovi od Fráni Šrámka: "Od mládí jsem bezvěrec, nemám již vztah k náboženství a kléru, pouze jedinou výjimku činím: zdravím soboteckého děkana Soukala, protože byl opravdový básník."

Ano, František Soukal byl opravdový básník a opravdový muž, který patří mezi ty, kteří Sobotku nejen milovali, ale také s ní a pro ní žili.

V. J. Š.

P a m á t k e M U D r a J a n a N o v o t n é h o

Koncem července by slavil sedmdesátku, kdyby jeho choré srdce mu před 14 lety nevypovědělo službu. Zemřel 29. dubna 1952 při návštěvě Prahy. Vraceje se v polou května, proměněn v prach a popel, do rodné obce, zastavil se jen na krátké rozloučení ve svém dlouholetém působišti - v Sobotce. Jediné oko nezůstalo suché, když se pohřební auto ztrácelo v kvě-

tech z dohledu smutečních hostí.

Narodil se ve Sběři u Vysokého Veselí 27.7.1896. Studoval na jičín-
ském gymnasiu, kde maturoval r.1917, a poté medicínu na Karlově uni-
versitě v Praze. Jako praktický lékař se usadil v Sobotce r.1929; měl
ordinaci v domě architekta Jaroslava Hortlíka. Nedlouho potom přesíd-
lil do okresního domu. Již r.1933 převzal léčení všech pojištěnců ONP
v Jičíně v soboteckém obvodu a byl též pověřen jeho správou po dokto-
ru Josefu Sedmidubském. Státním obvodním lékařem byl jmenován r.1934
a v lednu 1935 dostal definitivu.

Jako lékař byl plně na svém místě. Již v říjnu 1934 zařídil si v
ordinaci nový moderní rentgen. Byl skvělý diagnostik. Bylo-li třeba,
neváhal poslati pacienta k odbornému vyšetření, popřípadě na léčení do
nemocnice. Jedno mu bylo cizí: zbytečné úřadování a papírování. Když
byl r.1949 jmenován ředitelem ONP v Mnichově Hradišti, dlouho v této
funkci nesetřval. Jeho živlem byla praxe, přímý styk s lidmi, nikoli
úřad. Mezi jeho pacientky patřila i maminka básníka Fráni Šrámka, ob-
dařená nejen požehnaným věkem, ale i bolestmi stáří. V doktoru Novot-
ném našla nejen pečlivého lékaře, ale i ochotného korespondenta. Psá-
val za ni Františkovi do Prahy blahopřání k svátku. To byla nějaká dů-
věra!

Měl i své osobní libůstky. K nim patřila i honitba. Pronajel si ji
ve Spyšové, na Plhově i jinde. Jeho honebními poradci byli myslivci V.
Vilímek, V.Žoha a "lajbgardou" šofér J.Koníček. Vášnivý "nimrod" býval
často naměkko, když mu přišel do rány statný dvanáctěrák. Kolikrát ne-
zalíčil, kolikrát před jeho majestátem sklonil zbran. Jestliže se mu
na čekané něco nezvedlo, zapřísahal svědky nezdaru, aby to za nic na
světě ve společnosti neprozradili. Sám to však na sebe pověděl nejdřív.

Byl klidné, selsky rozvážné povahy. Až jednou: Šránkova družina be-
sedovala v Besedě - v "plzenském sanatoriu". Mluvílo se o tom, že ro-
dáctví se stává iluzorním, když děti soboteckých rodičů přicházejí na
svět na gynekologii v Jičíně, Mladé Boleslavi a jinde. A tu si smočil
novousedlý advokát Dr.N.posměšnou poznámkou o soboteckých "rodáčcích".
Do doktora Novotného jako když střelí! Napřáhl pravici a chtěl posmě-
váčka řádně vyplatit. Ten však nečekal na "honorář" a už byl za dveřmi.
A tehdy pasoval Mistr Šrámek "českého lékaře" na roduvěrného Sobotáka.

Měl jediného synka - Přemka, který se narodil r.1924. Studoval též
na jičínském gymnasiu a jevil značné nadání pro humanitní předměty a
jazyky. Po roce 1945 začal studovat na Karlově universitě filosofii.
Podlehł však 28.II.1946 zákeřné chorobě. A tak odpočívají ve společném
hrobě v rodné obci - otec Jan a Přemek syn...

-a

Sedmdesátiny MUDRa Miroslava Plíva

Oslavil je ve vší tichosti před měsícem v Semilech. Narodil se 9.V.
1896 v Tráskovicích na Turnovsku, kde byl jeho otec Čeněk Plíva, rodák
z Radimě u Jičína, řídícím učitelem. Jeho matka Božena byla z rodu Čer-
ných z Libošovic. Jejími bratry byli libošovický rolník Oldřich Černý
a libušský děkan Josef Prokop Černý. Jeho děd z otcovy strany sedlačil
v Radimě u Jičína v čp.35, narodil se však na Hořensku na Semilsku r.
1827 a zemřel v Železnici r.1912. Tam žil poslední léta, ale na pomníku
čteme označení: rolník z Radimě. Plívové byli znamenití koňari.

Miroslav Plíva studoval nižší gymnasium v Jičíně, vyšší v Praze v
Křemencové ulici, kde maturoval r.1914. Medicínu studoval v Praze v le-
tech 1914-1919. Pak začal všeobecnou lékařskou praxi v Sobotce ve sta-
rém domě libošovického rodáka, strojníka Jana Jaroše. Působil zde v le-
tech 1922-1926. Od toho roku se stal státním obvodním, pokladenským a
železničním lékařem ve Velkých Hamrech. Odtud přešel r.1930 jako okres-
ní lékař do Vrchlaví a koncem r.1932 do Semil. Koncem roku 1950 odešel
jako zdravotní rada ze zdravotních důvodů do penze. Po uzdravení praco-

val v letech 1953-1964 jako ústavní lékař v Léčebně kostní tuberkulózy ve Vysokém n/Jiz. Ještě letos tam působil brigádnicky.

Jubilantův děd z matčiny strany Vítězslav Černý se narodil v soboteckém Březně čp.23 roku 1849. Pocházel z prastaré selské rodiny, z níž byl i sobotecký punkmistr Jan Mikuláš Černý /1815-1875/, jehož a-postrofoval Frána Šrámek v Soboteckém hřbitově /A tebe, rolníku z Března.../.

Milý jubilant - sednadestník rád sbírá a vypráví rodové zkazky z Jičínska. Snad mi nezaslí, jestliže čtenářům sdělím jednu z nich, již jsem se dozvěděl od stařečka v Dřevěnici. Děda pamatoval jako svědek, že radimský Plíva chtěl s jedním dřevěnickým občanem koupit ve Svatojánském Újezdě dříví z tamního kostela, prodávané ve dražbě. Podali nejvíc a byli by už dostali přiklepnuto. Ale domácí, když to viděli, prohlásili najednou, že dražba platí jen pro domácí. Přespolní dražebníci se s domácími pohádali a poprali, ale nakonec museli před přesilou vzít do zoječích. Na otázku, jak asi vypadali, odpověděl děda pohotově: Byli to chlapi vysoký, hubený a hubatý. Na výzvu doktora Plívy, aby si ho dobře prohlédl, zda mu nebyli podobní (byl tehdy dost hubený) se na něho vyprávěč podíval po očku, ale tazatel z něho už nedostal ani slova... - Nic ve zlém, pane doktore! ale za všechny radimské i sobotecké ještě jednou upřímné: Ad multos annos!

-fb-

L i t e r á r n í z e S o b o t e c k a

- V Květech č.13/66 jsme četli Šrámkovu básně Odtroubeno! a reportáž z jarních prací v Oseku a na Samšíně.
- Film a doba č.4/66 přináší rozhovor s režisérem Janem Němcem, ve kterém se zpovídá z obdivu ke Kráskovým filmovým přepisům Šrámkových děl.
- Nová svoboda 10.V. a ostravská Práce 7.V. zveřejnily fotografie herce Františka Šece z Těšínského divadla jako faráře Hory v Šrámkově Létu. Herec se touto rolí rozloučil s aktivní hereckou prací.
- Josef Rodr píše v Dějinách a současnosti č.5/66 o člancích Josefa Hakena a básni Fráni Šrámka, otištěných v hradecké Pochoďni.
- Článek "Vzhůru do Kordiller" s fotografií Dr.V.Šolce uveřejnily Zemědělské noviny 4.V.
- V Učitelských novinách č.20/66 psal Jaroslav Šulc o hudbě ve škole.
- V Rudém právu 30.V.recenzuje Jaroslav Šimůnek nový výbor z básní H. Heina "Písňe a lamentace", který vyšel v Klubu přátel poezie.
- Lipský "Zoologischer Anzeiger" 1/66 otiskl novou studii K.Samšínáka.
- Rudé právo přineslo 1.V.článek o předsedovi JZD Budihostice Františku Karbanovi, rodáku ze Sobotecka.
- V Mladé frontě 15.V.byla vzpomínka na soboteckého ševce a houslaře V. Jeřábka a 16.V.reportáž z pražského majálesu o Edvardu Pergnerovi.
- V Rozvoji č.13/66 psal K.Bílek o večeru krajevých filmů v Sobotce.
- Drobné zprávy ze Sobotecka otisklo Svobodné slovo 15.V./o pořadu muzejní konference v Turnově/, 18.V. /o soboteckém koupališti/ a 20.V. /o Archivu Fráni Šrámka/. R.K.
- Zprávy čs.společnosti pro dějiny věd a techniky při ČSAV otiskly v č. 2/66 článek A.Ederera "Začátky dopravní výuky na pražské polytechnice". Mezi vynikajícími absolventy je uveden i sobotecký ing.Schnirch.
- V květnových číslech Pochoďně nás zaujaly články B.Brejníka o Fránovi Šrámkovi /8.V./, o Václavu Spálovi /13.V./, o ochránci hrobů z r.1866 Al.Pospíšilovi a o rovenských zvonech /19.V./, zprávy o Archivu Fráni Šrámka /10.V./, o zájezdu lanškrounských po stopách Fráni Šrámka a o uvedení jaroměřské inscenace Léta v Novém Městě n/Met. /18.V./, o zázájení Hakenovy výstavy na Humprechtě /20.V. - přetiskly i jiné listy/ a program letošní Šrámkovy Sobotky /25.V./.
- Květnová čísla Předvoje uveřejňují básně Fráni Šrámka České jaro 1945, dokončení seriálu O.Rajmana Rebelanti o událostech v letech 1920-1921

v Rakově, články B. Brejníka o Václavu Špálovi, o otevření Hakenovy výstavy na Humprechtě, reportáž ze zemědělské školy na Mladějově, zprávy o večeru amatérských filmů v Sobotce, o libošovických ochotnících, o Dřevotvaru, o práci MNV Podkost, o jarních pracích v Oseku.

S O B O T E C K Á V Š E H O C H U Ě

21.května navečer byla za účasti četných občanů ze Sobotky i okolí a návštěvníků z Jičína a dalších míst slavnostně otevřena na Humprechtě výstava o životě a díle jednoho ze zakladatelů KSČ, učitele Josefa Hakena z Markvartic. Pestrý průvod s hudbou směřoval z náměstí pod Humprecht, kde uvítal shromážděné předseda MV KSČ s. Ladislav Korbel. Hlavní projev přednesl vedoucí tajemník OV KSČ v Jičíně s. Miroslav Štěpán, který také výstavu otevřel. Libreto výstavy zpracoval doc. Dr. Vl. Kašík z FF KU v Praze, dokumenty shromáždila prom. fil. L. Šolcová z musea v Jičíně a výtvarná stránka výstavy je dílem libereckého malíře Svihly, podle návrhu akad. arch. Zd. Musila z Jičína.

Ve dnech 13.-15.května se konala u příležitosti 80.výročí založení Musea Českého ráje v Turnově museologická konference o regionální práci za účasti mnoha musejníků a odborných pracovníků z Čech a Moravy. Ze soboteckých vystoupili v diskuzi RNDr. Karel Samšínák a prom. hist. Karol Bílek.

Za vícekráte letošního všestudentského majálesu v Praze 15.května byl zvolen sobotecký rodák Edvard Pergner. Novopečenému monarchovi blahopřejeme!

Na přehlídce vítězů okresního kola STMP vystoupilo 21.května v Železnici s velkým úspěchem Recitační studio Šránkova domu. Předvedlo Hru o panně Dorotě a Živé jesličky.

Divadelní kroužek sobotecké ZDS zopakoval hru Elce pelce do pekla 28.května v Libošovicích a má s ní zajet i do Přepěř.

Na hřbitově v Železnici byl koncem května odhalen náhrobek rodiny Palových, ve kterém byly uloženy urny s popelem prof. Františka Paly, jeho ženy Ludmily a synů Přemysla a Dušana.

Sbírkou Městského archivu a musea v Sobotce byly opět obohaceny zásluhou pochopení místních občanů. Učitelka Jarmila Bázlerová věnovala Zlatý nebeklič z r.1768, MUDr. Josef Boudyš větší množství novin a časopisů a Jaroslav Ječný z Rytířovy Lhoty dobrou knihu o válce r.1866 a spis Fr.B. Tomsy "Viz keř dcero má a doufej!" - literární to zpracování pověsti o počátcích Mladějova a Vyskeře. Všem dárcům upřímně děkujeme!

Co nového na Samšíně: 1.července zde má být otevřena nová pošta. Pod její obvod bude spadat Samšina, Drštěkryje, Ohařice, Zámostí, Blata a Blhov. Je to výsledek obětavé práce místních občanů, kteří pod vedením MNV vybudovali u sídla MNV pěknou novou úřadovnu pošty. Zásluhou místních občanů byla opravena i památná místní zvonice a doplněn chybějící šindel. Pracovníci JZD objevili a předali do Okresního archivu v Sobotce pohřešované písemnosti a knihy z někdejší místní fary.

Nový propagační leták vydalo Vlastivědné museum na Humprechtě. Text napsal prof. Stanislav Balcar, kresby Humprechtu a Trosek jsou dílem Josefa Fejřara.

Boslední výsledky soboteckých fotbalistů: Sokol Sobotka remizoval s RH Valdice 2:2 a vyhrál nad Kopidlnem 3:1 a nad Vysokým Veselím 5:2.

Kulturní kalendář jednou větou: 9.VI.1951 zemřel ředitel Jan Prokeš, jeden z vedoucích činitelů pražského Kruhu rodáků. 10.VI.1846 se narodil v Malechovicích prof. Josef Novák, autor četných přírodovědeckých studií. 21.VI.1901 se narodil učitel Josef Kotyška. 22.VI.1876 zemřel v Jičíně spisovatel František Šír. 4.VII.1851 se narodila v Sobotce Anna Ptáčnicková-Srámková, maminka Fráni Šrámka. 8.VII.1926 zemřel spisovatel Karel V. Rais. 11.VII.1891 se v Olomouci narodil politik Zdeněk Fierlinger.

Sobotectí jubilanti: 93 let se dožívá 9.VII. Kateřina Kyzyvátová. 85 let se dožívá 24.VII. Františka Drapáková. 80 let se dožívají: 3.VI. Anna Jarošová, 14.VI. Anna Sládková, 19.VI. Božena Hanušová z Lavic, 23.VI. Miroslava Volfová a 14.VII. Václav Sedmidubský. 75 let se dožívá 9.VI. Anna Kellerová. 70 let se dožívají 24.VI. Františka Menclová, 1.VII. Marie Zahradková, 18.VII. Josef Ruda, 24.VII. Julie Ješetová a 29.VII. Josef Mizera z Jičína. 65 let se dožívají 9.VII. Helena Holanová a 10.VII. Jindřich Rulc. Všem srdečně blahopřejeme!

Sňatky: 7.V. uzavřeli v Ústí n/L. sňatek Pavel Hošek ze Sobotky se Stanislavou Sliveneckou. 18.VI. byli oddáni v Kutné Hoře Zora Otáhalová a prom.práv. Milan Oppelt ze Sobotky.

Dokončení studií: Studium na Vysoké škole chemicko-technologické úspěšně dokončil Radko Volf ze Sobotky a 24.června byl promován v aule Karolina inženýrem chemie. Blahopřejeme!

Úmrtí: 15.V. zemřel nejstarší občan Sobotky František Rejman ve věku 92 let. 16.V. zahynul tragicky Zdeněk Malina ze Skušiny ve věku 18 let. 20.V. zemřel v Praze npor. SNB v.v. Stanislav Dragoun ve věku 74 let. 27.V. zemřel v Hradci Králové Josef Vinikar ve věku 60 let. 28.V. zemřela v Praze Božena Peldová ve věku 79 let. 1.VI. zemřela Anna Vaňková z Libošovic ve věku 75 let. 2.VI. zemřely Barbora Vlčková z Netolice ve věku 93 let a Františka Halbichová ze Znojma ve věku 83 let. 3.VI. zemřela Anna Kupcová ze Sobotky ve věku 80 let. 4.VI. zemřela Anna Adamová z Rytířovy Lhoty ve věku 83 let. 6.VI. zemřel František Kanka z Ledců ve věku 78 let.

Jak vyjde Zpravodaj ŠS o prázdninách: dnes dostáváte červnové číslo a dále slavnostní "humprechtské" číslo, takže v červenci obvyklý Zpravodaj nevyjde. Další číslo dostanete koncem srpna.

Ve dnech X. Šrámkovy Sobotky bude vydáván Zpravodaj X. ŠS, který bude určen návštěvníkům ŠS a soboteckým občanům. Bude je informovat o průběhu ŠS. Na základě Vašich připomínek a po zkušenostech z minulého roku nebude rozesílán našim čtenářům. Sobotectí si budou moci jednotlivá čísla odebírat v Knize, z ostatních čtenářů je zašleme jen těm, kteří si je do konce června objednájí. Zpravodaj X. ŠS bude vycházet v nákladu asi 200 výtisků a bude pouze cyklostylovaný.

Zpravodaj Šrámkovy Sobotky. Řídí red.pada, odp.redaktor K. Bílek. Kresby Dr. Al. Kafka. Adresa: Zpravodaj ŠS, Osvětová beseda Sobotka. Rozmnožuje: Středočeské tiskárny n.p., provoz 208 Mladá Boleslav. Povoleno OŠK ONV Jičín číslo N-04 - 61712. Vychází nepravidelně, cca jednou měsíčně. Uzávěrka tohoto čísla byla dne 6.června 1966